

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opricht 1 januari 1881

NAESSENS: „als monteur, die carburator en accu verwacht.....”

DE ZAAK-NAESSENS is ongetwijfeld een van de afschuwelijkste gevallen van kwakzalverij van de laatste jaren. Zij heeft in Engeland en Frankrijk groot opzien gebaard en het komt ons nuttig voor er in deze kolommen de aandacht op te vestigen. Hoe kon het zover komen? „Een waterval van lafheden”, zo karakteriseerde het Parijse weekblad l'Express de houding van de autoriteiten, die veel te laat ingrepen.

TOEN NAESSENS, ONDANKS de strafvervolging, die in Frankrijk tegen hem is ingesteld, aankondigde dat hij zich in Schotland zou vestigen om zijn „spuurwerk” voort te zetten, vroeg in het Britse Lagerhuis het labourlid Kenneth Robinson aan de minister van Arbeid: „Wilt u, wanneer er een arbeidsvergunning voor Naessens wordt gevraagd, er vooral voor zorgen, dat u daarmee geen valse hoop aanmoedigt bij ouders van kinderen, die aan leukemie lijden, of bij de patiënten zelf?”

DE STAMPIJ OP Corsica was ontstaan doordat Naessens van de vader van de leukemie-lijder Bernard Farran, een jongen van vijftien jaar, de beschikking had gekregen over een huis op dit eiland. Van alle kanten stroomden toen ouders met hun kinderen naar Corsica op hoop van genezing. Bernard Farran, „genezen” door Naessens, overleed enige tijd na het „succes” van de „wonderdokter”. Op Corsica kon Naessens met een zekere schijn van wettigheid werken, omdat de endocrinoloog, dr. Santonacci het middel toe- diende.

Met spandoeken

DEZE ARTS BOOD zijn hulp aan toen de departementale geneeskundige inspecteur van gezondheid, dr. Lenck, Naessens verboden had een Engels lijdertje aan leukemie dat door de moeder uit Blackpool naar Corsica was gebracht, te behandelen.

Dat namen de Corsicanen niet. Ze hebben een medelijdend hart en ze bekommerden zich niet om wetsoepalingen. De volgende dag — het loopt tegen Kerstmis — loopt een menigte met spandoeken door de stad Bastia en eist redding van de kleine Edward. Aandoenlijk — en tragisch tegelijk. Want er is géén redding voor de kleine Edward mogelijk..... Dokter Lenck krabbelt echter terug. Een dag later wordt het jongetje per helicopter overgebracht naar Ajaccio, waar een medicus op de kliniek van dr. Santinacci het „serum” inspuit.

Naessens blijkt nog meer medestanders te hebben. Zelfs mevrouw De Gaulle, begaan met het lot van de kinderen, die naar Corsica komen, zou de bemiddeling van het ministerie van volksgezondheid hebben gevraagd. Dit zou een van de redenen zijn geweest,

waarom het geruime tijd heeft geduurd, aler Naessens, in het nauw gebracht, Corsica verliet en er een vervolging tegen hem werd ingesteld.

Daar was alle reden toe.

VRIJSCHUTTER IN DE BIOLOGIE

NAESSENS WAPENT ZICH met de term „bioloog”. Voorzichtige kranten maken er van „amateur-bioloog”. L'Express noemt hem een vrijsschutter in de biologie en een echte bioloog zei over wat Gaston Naessens onder de microscoop had ontdekt: „Het is alsof een monteur de carburateur met de accu zou verwarren”.

Naessens is zijn beroepswerkzaamheden inderdaad begonnen als soort monteur. Met zijn broer repareerde hij auto's, horloges, haardrogers etc. Des avonds snoert hij in oude medische boeken, die hij op de zolder van het ouderlijk huis vindt. Dat is ergens in Auvergne. In 1947 gaat Naessens naar Parijs en wordt broeder in een Amerikaans ziekenhuis. Hij volgt een schriftelijke cursus voor laborant. Maar hij wordt, voor hij het diploma heeft, mas-

seur. Van masseur naar genezer is voor Gaston Naessens maar een enkele stap, die hij gemakkelijk doet na zich gewapend te hebben met een microscoop. Een aantal Guinese biggetjes wordt aan zijn onderzoekingsdrift opgeofferd. Hij gaat aan bloedonderzoek doen en „ontdekt” „microparasieten” in het bloed van kankerlijders, waarvan de uitscheiding een kankerverwekkende werking zou hebben.

Trieste illusie

HIJ VINDT ER ook nog een middel tegen. Dat heet dan heel geleerd G.N. 24, G. N. van Gaston Naessens, 24 van zijn geboortjaar 1924. In 1950 treedt hij voor het eerst op als kwakzalver. Hij heeft al spoedig een bloeiende praktijk maar hij wordt ook al spoedig veroordeeld wegens het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst. Hij verhuist, probeert zijn geluk elders. Hij verruult zijn „titel” van „arts” voor die van „bioloog” — in werkelijkheid zijn beide „titels” grof bedrog. Hij ontdekt een nieuw middel „Anablast”, dat effectief zou zijn tegen leukemie — en dit „Anablast” paste hij op Corsica toe.

Naessens is een charlatan. Naïevelingen denken zich hem in als de eenzame miskende figuur, die „de grote ontdekking” heeft gedaan. Welk een trieste illusie. Men kan zich, schrijft Jacques Derogy in l'Express, net zo goed een knutselaar op zijn zolderkamer indenken die bezig is een supersonisch vliegtuig te bouwen of een raket naar Mars.

En ondertussen heeft Naessens de geesten vergiftigd met het wekken van valse hoop en heeft hij een reeks van wanhopige ouders geruïneerd.

Zie over dit onderwerp ook bladz. 2

Tandtechnicus veroordeeld

DE NEDERLANDSE TANDTECHNICUS J. Z. uit Waddinxveen is door de rechtbank te Hasselt in Belgisch Limburg veroordeeld tot 4.240 Belgische frank boete wegens het onwettig uitoefenen van de tandheelkunde in België. J. Z. behandelde patiënten aan huis, trok tanden en kiezen en leverde kunstgebitten, aldus de Haagsche Courant.

„Hij hoeft niets te weten”

„L'AFFAIRE NAESSENS”, die in Frankrijk en in Engeland zoveel stof deed opwaaien gaf dr. O. M. de Vaal in het weekblad De Groene Amsterdammer de volgende ontboezemingen in de pen.

Dat de publieke opinie hoogst grillig kan uitvallen, wordt gedemonstreerd door de „zaak Naessens”. De „autodidact-bioloog” Naessens maakt „een serum” — bedoeld is een of andere injectievloeistof — tegen de bloedziekte leukemie. Naessens ging op Corsica praktiseren, kreeg grote toeloop. Leukemie is een ziekte die nimmer geneest. De biologische processen die bij leukemie ontspreken, kan men niet ongedaan maken en een en ander is sterk afhankelijk van de tijdsfactor, een tot dusver voor geneesmiddelen weinig gevoelig object. Het levenselixer blijft een wensdroom.

De bedoelingen van Naessens kunnen goed zijn, wat hij uitvoert is zinloos. Zonder enig benul te hebben, kiest een groot deel van het publiek partij voor deze man, als men hem verbiedt zijn praktijk voort te zetten. Alle, met soms gillende verontwaardiging geëiste onderzoeken en garanties voor veiligheid, onschadelijkheid, kwaliteit, doeltreffendheid en ga zo maar door van geneesmiddelen — alles laat men varen als het een emotioneel geladen „wonderbehandeling” betreft. Dan eist het publiek geen exact onderzoek, geen controle door deskundigen, geen wetenschappelijke publikaties, geen dierproeven. Men vindt het niet eens erg als iemand over de bereiding en samenstelling van zijn „middel” geen gegevens wil verstrekken. Integendeel, men heeft liever dat het middel geheim blijft. Deze wil zet zich voort in het verlangen dat de bedrijver van de „nieuwe geneesmethode” zijn gang kan blijven gaan. „Laat hem toch bewijzen dat hij gelijk heeft, waar hij dat mee doet, is immers een tweede. Dat is zijn geheim en eigenlijk doet het er niet toe. Zo luidt dan de publieke mening.

We zijn hier midden in het magische denken beland, het denken dat uitgaat van een wens, en dat, bij een bepaalde intensiteit, geacht wordt de gewenste realiteit te kunnen opwekken. Denk dat iets zo is, en bij voldoende moeite is het dan ook zo. Op deze basis berust bv. het hele geloof aan — en daarmee het resultaat van het paranormale genezen. Ook de paranormale genezer hoeft niets te weten — zijn belofte, zijn gelofte, het is voldoende. Van beloven naar geloven is hier nog maar een stapje, aldus dr. De Vaal.

Al te suggestief

IN HET MAARTNUMMER van ons maandblad hebben wij twee artikelen gewijd aan de gebedsgenezing — één bijdrage ging over het optreden van de Nederlandse gebedsgenezer Maasbach te Leeuwarden, de andere vermeldde het feit, dat men de film, die Jan Vrijman voor de VARA-televisie van de gebedsgenezing niet durft uit te zenden.

Vrijman is, weet Trouw nog over deze film te vermelden, drie keer in Den Haag geweest op een bijeenkomst van de „Stichting Volle Evangelie Zending”. Maasbach is geestelijk leider van deze sekte, die in ons land honderdvijftig tot tweehonderdduizend leden telt.

De film begint met een doopplechtigheid 's morgens vroeg in een zwembad. Daarna komt de kerkdienst met zijn extatisch-blijde sfeer.

Vrouwen vertellen met verheerlijkte stem van welke ziekten ze zijn genezen en een winkelier als een Goliath vertelt over de wonderbare zaken aan hem en zijn huis geschied. Maasbach telt op zijn vingers. Wat heb je allemaal gehad? En nu genezen op het gebed. Wat zeg je daar van?

Camera's en microfoons dwalen door de kerk. Niemand ziet ze. Iedereen zingt vol vervoering. Maasbach laat de mensen knielen, legt zijn hand op een hoofd en bidt, luider en luider. Weer zijn er mensen genezen.

Welke tendens spreekt er uit deze film? Gijs Stappershoef van de VARA formuleert het kort en krachtig: Gooi je medicijnen aan de kant, geloof en

bid, en je bent beter. Juist daarom durft men de uitzending niet aan. De grote suggestiviteit van „Gebedsgenezing” zou een bepaalde groep labiele mensen kunnen beïnvloeden. Zieke mensen zouden kunnen denken: Hier is het wonder, hier is mijn redding en ze zouden hun medicijnen laten staan.

Dan komt er ook nog het aspect van de lachwekkendheid van wat er in het zwembad gebeurt.

Jan Vrijman vindt het jammer, dat de film niet wordt uitgezonden. „Maar 't is me bij de krant ook wel eens gebeurd, dat de hoofdredacteur zei: Nee. Dat zegt de VARA nu ook en de VARA heeft de film betaald”.

Was er dan geen andere oplossing, vraagt Trouw, met een inleiding, commentaar of misschien een waarschuwing?

Antwoord: We hebben van alles geprobeerd om „het gevaar” er uit te halen. Eerst met commentaar, maar dat ging finaal verloren in het enthousiasme van de mensen. Toen met een „keiharde” reporter erbij, die Maasbach zou interviewen. Maar Maasbach begon met een zegen te vragen en daardoor had hij het pleit al gewonnen. De reporter had hij trouwens in enkele minuten vastgepraat.

Wat nu? De film is er. Ik zou hem niet anders, hoogstens beter kunnen maken. Misschien is er met een filmverhuurkantoor iets te beginnen. Zullen we nog bekijken, aldus Jan Vrijman.

HA, DAT ZEEWIER!

EN WAAROM IS het Scheveningse strand op zomerse hoogtijdagen zo weinig druk? Let op: er ontbreekt een eeuwige zeebries, die dag in dag uit jodium aanvoert. Dit is geen misplaatste grap, maar een bar logisch gevolg van een lacherig brok propaganda van over-de-grens, aldus lezen wij in de rubriek „Onder de Haagse toren” in de Haagse Courant.

Het Belgische Oostende is er verantwoordelijk voor. Evenals in de Nederlandse badplaatsen wordt hier gepoogd meer toeristen te krijgen door alle aantrekkelijkheden op te sommen, te herhalen, te bisseren. Omdat alle vormen van ontspanning al in alle toonaarden bezongen zijn, is er naarstig gezocht naar een nieuw element. Het is nog gevonden ook. Een gezondheidselement, dat doorspekt met Bel-

gische blijmoedigheid in klare taal in „Oostende-nieuws” gegoten is. Aldus:

„Zelfs van medisch standpunt uit hebt u alles te winnen bij een weekende te Oostende. Door een samenloop van aardrijkskundige en meteorologische omstandigheden is de lucht aan de Noordzeekusten, en meer bepaald de Belgische kust, oververzadigd van een *zeewierelement* dat een eeuwige bries dag in dag uit — 365 dagen per jaar — aanvoert: jodium. De eigenschappen van jodium hoeven niet meer te worden aangehaald: stimulans voor de schildklier en verkwikking voor de longen. Nu er zoveel gesproken wordt over longkanker, die zou te wijten zijn aan het roken van sigaretten en aan de luchtbezoedeling door uitlaatgassen, zal u beter dan ooit beseffen dat u er alle baat bij hebt Oostende geregeld te bezoeken. En wat meer is: in een jodiumrijke atmosfeer

SCHRIFTELIJKE CURSUS IN HET STRIKEN.....

VOORZEKER, DE WONDEREN zijn de wereld nog niet uit. Het is in het jaar 1964 van onze jaartelling zover gekomen, dat men een schriftelijke cursus paranormale geneeskunde kan volgen.

„De patiënt is een kind, dat een vader-figuur nodig heeft”, zegt prof. Tenhaeff. Welnu — er is voor gezorgd, dat men schriftelijk zulk een vader-figuur kan worden, dat men schriftelijk kan leren strijken, dat men schriftelijk zijn magnetische gaven kan leren ontwikkelen, dat men per brief een scheut paranormale begaafdheden kan opdoen!

Met een gestencild blaadje, dat animeert om op deze schriftelijke cursus in te schrijven stapte de journalist Ton Oostveen naar prof Tenhaeff in Utrecht. In het Brabants Dagblad van 14 maart deed hij verslag van zijn bevindingen. Hij had trouwens nog meer meegenomen dan dit ene blaadje. Er was propaganda-materiaal bij van het „Centraal Bureau voor de Paranormale Geneeskunst in Nederland (NWP — Nederlandse Werkgroep van Paranormale Genezers) en een verslag van „Medische ervaringen met magnetiseurs”.

Prof. Tenhaeff bladerde het bundeltje snel en grondig door. „Laten we beginnen met vast te stellen dat mijn oordeel hierover vernietigend is,” zei hij toen.

Bekend standpunt

IN HET ARTIKEL, dat zes van de zeven kolommen van de pagina beslaat en waarboven o.a. het opschrift staat „Kwart van bevolking consulteert paranormale genezers” wordt verder het bekende standpunt van prof. Tenhaeff uiteengezet. Wij mogen ons ontslagen achten daar nog verder op in te gaan. De voorzitter van onze vereniging en de redactie van het Maandblad tegen de Kwakzalverij hebben in

HA, DAT ZEEWIER!

vervolg van pag 2

is de uitwerking van nicotine 50 à 60 procent minder schadelijk dan bij voorbeeld in de grootstad. Rookt u er dus maar rustig op los te Oostende.”

Het is wel duidelijk; Scheveningen is minder bepaald oververzadigd van een zeewierement uit een eeuwige bries en dus minder gezond. En Scheveningen is meer bepaald gevaarlijk als er lustig op los gerookt wordt. Het zal best te merken zijn binnenkort, besluit de schrijver in de Haagsche Courant.

het februari-nummer van ons blad hun bezwaren hiertegen kenbaar gemaakt. Wij volstaan derhalve met een paar aanhalingen uit het Bossche dagblad, waarbij wij vertrouwen op het critische oordeel van onze lezers.

„In deze dagen,” zo verzekert prof. Tenhaeff, „is de toeloop tot de genezers (de hoogleraar bedoelt de paranormale genezers) enorm toegenomen. Als ik heel laag schat dat er in ons land 3000 genezers zijn, en als ik heel laag schat, dat ze per dag gemiddeld tien patiënten behandelen, dan leert een dood simpel rekensommetje dat er per dag minstens 30.000 wetsovertredingen op dit terrein plaats hebben.”

Prof. Tenhaeff wil de paranormale genezer de kans geven te voldoen aan

de behoefte van de patiënt aan een vader-figuur met medeweten van de arts. „En die genezer zou dus vervolgd moeten worden, die patiënten behandelt, die niet kunnen aantonen dat hun arts van hun contact met hun genezer weet.”

De bovengenoemde NWP geeft diploma's aan genezers, die tevredenheidsbetuigingen van patiënten kunnen overleggen. Dat is prof. Tenhaeff, hoezeer hem ook de paranormale geneeskunst ter harte gaat, te gortig: „Zulke diploma's zijn volkomen waardeloos.”

Ook de schriftelijke cursus, die we in de aanhef vermeldde, gaat uit van deze NWP en wel in samenwerking met de Belgische Federatie van Natuurgenezers.

De duivelbanner in de koestal

DE RECHTBANK te Ravensburg, een wat afgelegen stad in de Westduitse deelstaat Baden-Württemberg, heeft een zekere Hermann Dreher tot acht maanden gevangenisstraf veroordeeld wegens het onbevoegd uitoefenen van de diergeneeskunde. De 51-jarige Dreher deed dit op een wel zeer merkwaardige wijze: hij trad namelijk op als „heksenbezweerder”. Daarmee heeft zich ook de befaamde doctor Faust opgehouden, die bovendien nog goud poogde te vervaardigen. In het kasteel Waardenburg in de Betuwe toont men nog altijd het vertrekje, waar doctor Faust zijn toverkunsten uitoefende. Zijn tijd-

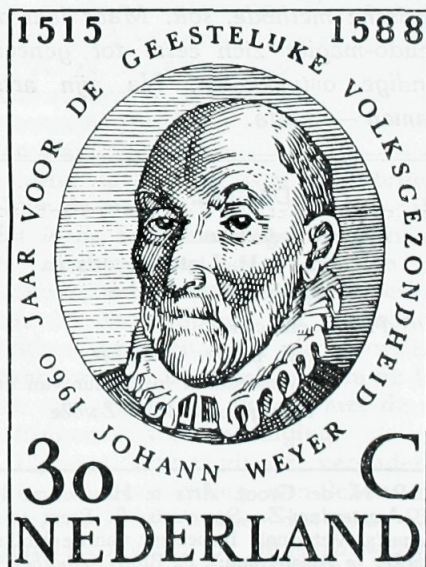
zweerder een goede boterham wist te verdienen, op niet mis te verstane wijze gegispt. De legendarische doctor Faust of Faustus heeft Marlowe en Goethe geïnspireerd. Dreher kreeg een berichtje in de wereldpers.

Hermann Dreher kreeg in 1959 van een boer in de buurt van Ravensburg het verzoek of hij de zieke koeien van „duivels en heksen” wilde bevrijden. Daar had Dreher geen enkel bezwaar tegen. Hij zou wel eens zorgen, dat de koeien weer melk gaven. De boer, Lorenz Rundel, verkeerde min of meer in paniekstemming omdat vier kalveren waren gestorven en hij was maar al te zeer bereid om naar Dreher's raad te luisteren.

Maar de koeien gaven geen druppel melk meer. Dreher wist hier wel een verklaring voor te vinden. Hij beweerde, dat Erika, de 33-jarige vrouw van de boer, een heks was, die het vee met haar kwade practijken had betoverd. Vier eeuwen geleden zou de vrouw op de brandstapel haar leven hebben beëindigd — nu ontweken de boer en zijn drie zusters stelselmatig Erika, zó dat het leven op de boerderij op de duur ondragelijk voor haar werd. Zij keerde naar haar moeder terug en liet zich scheiden.

De boer en twee van zijn zusters werden naderhand tot voorwaardelijke gevangenisstraffen veroordeeld wegens het afleggen van valse getuigenverklaringen tijdens het echtscheidingsproces.

Processen, waarin heksen en heksenbezweerdere een rol spelen, zijn in Duitsland geenszins ongewoon. In landelijke streken komen ze vrij geregeld voor.

De Nederlander Johannes Wier, lijfarts aan het Kleefse hof, schreef vier eeuwen geleden reeds een boek, waarin hij de duivelbanners als bedriegers ontmaskerde. (De postzegel verscheen in 1960)

genoot Johannes Wier*, die van 1515 tot 1588 leefde, heeft de practijken van doctor Faust, die als duivelbe-

* (ook wel geschreven als Weyer)

Een bedenkelijk artikel

Wij kwamen enige bedenkelijke beschouwingen tegen in het Nederlands Tijdschrift voor Medische Studenten (januarinumnummer van dit jaar). Daarin schrijft A. Th. J. Koning uit Nijmegen over Paranormale Geneeskunst. Het artikel beslaat acht pagina's en wij moeten dan ook volstaan met enige kanttekeningen. In de historische inleiding stelt A. Th. J. Koning dat er in de middeleeuwen twee soorten geneeskundigen waren: de chirurgijn, meestal een barbier en de geneeskundige-wetenschapsman. Dit nu is onjuist. De enige geneesheer was de filosoof-geneeskundige, de andere waren handwerkslieden.

Dat de gehele geneeskunde toen in het teken van de magie stond is een verdraaien van de waarheid. En ten onrechte komt de schrijver dan ook in zijn volgende zin tot de conclusie: „Het kan dan ook niet verbazen, wanneer we een merkwaardige overeenkomst onderscheiden tussen de geneeskunde ten tijde van de middeleeuwen en de paranormale geneeskunst na het ontstaan van de natuurwetenschappelijke medische wetenschap.”

Dierlijk magnetisme

De schrijver is onvoorzichtig met zijn beweringen. Waardoor wordt bijvoorbeeld het volgende gesteund: „Het lijkt me nauwelijks te ontkennen, dat bijv. met behulp van het dierlijk magnetisme een ontstellend aantal „genezingen” tot stand is gekomen in de 18e en 19e eeuw”?

Hij wil tenslotte de bonafide paranormale genezer zien in het kader van de „diepere basis van intermenselijke hulp — de magie”.

Dit is kennelijk de kern van 's heren Konings betoog, dat hij o.a. nog aanvult met het volgende: „Bij het uitoefenen van een naar ons (dus Konings)

BRITSE HEKSEN HEBBEN RUZIE

Begin maart overleed de 80-jarige Gerald Gardner, die op het eiland Man in de Ierse Zee een „heksenmolen” exploiteerde als museum. Het was een toeristische attractie voor de stad Castletown en de heer Gardner had er een handje van om voor publiciteit te zorgen. Hij gold min of meer als de officieuze leider van de Britse heksen. Hij schreef er ook een boek over, waaruit bleek, dat hij het bekende, nu al weer veertig jaar geleden verschenen, boek van de antropologe dr. Margaret Murray over hekserij in West-Europa bijzonder goed had gelezen.

Gardner beweerde, dat hij alle gehemmen kende, maar ze niet mocht openbaren. Wat hij wél openbaarde stond ook al in het boek van dr. Margaret Murray! Een bijzonder boude bewering, waarmee hij exclusief mee voor de dag kwam, was dat toen in 1940 de Duitse invasie dreigde, de Engelse heksenkringen „de kegel van kracht” tegen Hitler hadden gericht.

Hitler stak de zee niet over. Gardner wilde voorzichtigheidshalve wél toegeven: „Ik beweer niet, dat de hedendaagse heksen Hitler tegenhielden.”

Hekserij was voor Gardner naar het scheen een ietwat excentriek gezelschapsspel. Met wondergenezingen door middel van rare brouwseltjes hield hij zich niet op, hij onderschreef ook niet het recept voor de zalf om heksen op een bezemsteel door de lucht te laten rijden.....

Volgens Gardner werd er dus nog altijd hekserij bedreven; men leze ook op bladzijde 3 van dit nummer van ons maandblad het bericht over een strafgeding tegen een Duitse „duivelbanner”. Onmiddellijk na de dood van Gardner brak er dan ook een stevige ruzie uit tussen een Schotse, mevrouw Wilson, en een inwoonster van Londen, mevrouw Eleanor Bone, over de vraag of mevrouw Wilson zich met recht „koningin der heksen” mag noemen.

inzicht voornamelijk op suggestieve basis gefundeerde geneeskunst zou hij de medicus terzijde moeten staan en aanvullen.”

Wij zouden hierop willen zeggen: Wil een arts magie bedrijven als therapeutische methode, soit. Maar laat de pseudo-magiër zich eerst tot geneeskundige ontwikkelen. Na zijn arts-examen — basta.

REDACTIE:

Medisch redacteur:

dr. J. H. Ligterink, arts en apotheker, Amsterdam

Pharm. redacteur:

J. E. Buijter, apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle

NIEUWE LEDEN

WIJ BEGROETEN ALS nieuwe leden van onze vereniging: J. A. Hommes, arts, R. Mees, huidarts, N. A. Meursing, bedrijfsarts, L. J. Vreeling, arts, allen te Beverwijk; Mevrouw M. K. Lagro-Lindeyer, arts, Driehuis-Westerveld; W. C. Spruitenburg, longarts, en J. Mac Daniel, medisch adviseur, beiden te Santpoort; H. J. C. Steinmeijer, oogarts, T. Th. P. Ferwerda, directeur G.G. & G.D., beiden te Velsen; A. A. J. Broekman, kinderarts, Velsen-Zuid; J. H. A. Gerlach, geneesheer-directeur „Heliomare”, en G. J. Klaassens, arts, beiden te Wijk aan Zee, A. P. E. Koning, arts, Mevrouw D. Lampe-Hintzen, arts, beiden te IJmuiden.

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam, Vicevoorzitter; H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z., Secretaris; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; Dr. H. H. Scholten, Dierenarts, Veterinair Inspecteur van de Volksgezondheid te Haarlem; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; Dr. J. H. Ligterink, Arts en Apotheker te Amsterdam; J. E. Buijter, Apotheker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; J. Noord te Amsterdam en M. Paulissen te Voorburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50. Adres voor het opgeven van leden en abonne's: H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam - Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7,50, voor studenten, verpleegsters, arts- tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2,50

Administratie Maandblad:

H. Dijkstra, Bongart 6, Buitenveldert, Amsterdam-Z., Tel. (020) 42.07.58.